

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quarta. De Respiratione, Vita, & Morte hominis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

rasina est, quando quis dormiens adhuc se vigilare aestimat.

III. Somnia alia

Somnia alia sunt Divina, alia Dæmoniaca, alia Naturalia, seu animalia; Divina sunt, quæ à Deo vel immediatè, vel mediatè per Angelos insinuantur, talia facta fuisse tam Novum, quam Antiquum testatur Testamentum. Dæmoniaca dicuntur ea, quæ à Dæmonibus inducuntur, possunt enim modo eodem, quo ab Angelis bonis induci, cum habeant eandem naturam & virtutem, licet non eundem spectent finem, Angeli enim boni Dei gloriam & hominum salutem, mali verò æternam damnationem intendunt; duo autem sunt, quæ impurus spiritus assequi nititur, ut si mentes non possit castas in vigilia, saltem corpora obscænis pollutionibus, & cogitationibus in somno sedet. Secundò, ut ignaros homines variâ superstitione decipiat. Somnia Naturalia, seu Animalia dicuntur, quæ ex affectione corporum, temperamento, aliisque modis nascuntur, vel quæ versantur circa res, quibus per diem occupati sumus. Ratio est, quia species illorum objectorum ob assiduum usum valde activæ sunt, & ad excitandam potentiam efficaces; hinc liberales somniant se largiri, mendici petere, cantores cantare, Philosophi disputare, avari pecuniam congregare & similia, unde Aristoteles hic inquit bonorum hominum semper meliora esse somnia. De arte divinandi, seu præfagiendi futura ex somniis, quam somni speciem vocant, diversæ fuerunt antiquorum Philosophorum opiniones, Epicurus, Xenophanes & Colophonius omnem artem divinandi è medio sustulerunt, è contra verò Platonicus, Pythagoricus, ac Scoticus plurimum in ea acquirenda, ac comparanda insudârunt. Non est tamen negandum per ea somnia, quæ ex affectu corporis, vel cælesti influxu obveniunt probabilem conjecturam eventuum aliquorum capi posse, ut patet exemplo illius, qui somniavit se vidisse ovum ex fascia sui lecti cubicularis dependens, qui consulens conjectorem, responsum accepit, quòd thesaurus defossus esset sub lecto, fodit & aurum argento circumfusum invenit, mittensque aliquid de Argento interpreti, An nihil de vitello interrogat interpres, per quod significatur aurum, uti & per album ovi argentum accepisset? Tenendum præterea & Diabolum quarundam rerum species posse insinuare in somniis, unde valde malè quis faceret, si ad Dæmonem, quid somnia portentent, recurrat, non solum quatenus illicitum est tale commercium particulare cum Dei, & nostro inimico habere, sed etiam quia cum ipse sit pater mendacii, non possit aliquis cum certitudine cognoscere, an verum sit, nec ne? S. Hieronymus supra verba illa Eecl. 5. In multitudine somniorum, &c. ait: Cum diversa videris per nocturnam quietem, & variis anima fuerit exagitata terroribus, sive incitata a promissu, tu ea contemne & solum Deum time, qui enim somniis credunt, vanitatibus & ineptiis plurimum se tradunt, intellige de somniis animalibus.

IV. Somniorum finis.

Quæres primò: Cur Deus in somniis potius, quam vigiliæ tempore occultarum rerum vaticinia inspiret? Respondeo, quia animas tunc tumultuantium rerum, & externorum F. Amandi Hermann Physica.

V. Deus per somnia loquitur magis.

Quæres primò: Cur causa finalis respirationis sit refrigeratio, & omnia viventia habeant spiras.

sensuum functione carens aptior est ad divinarum rerum cognitionem cælitus hauriendam.

Quæres secundò: Cur Divina somnia VI.

non semper clara sint & aperta, sed quasi ænigmatica? Respondeo, quia sic mens humana ad Divina mysteria in pretio habenda efficacius instruitur, quam si ea statim primo occurso prænosceret.

Non sunt semper clara.

Quæres tertio: Quam ob causam dormientes aliquando graviter confluctentur, quasi oppressi incubantis & vocem, ac spiritus intercludentis Dæmonis, aut alicujus alterius rei similis pondere, quod Epithaltem, quati subultorem vocant? Respondeo, quia potissimum post affluentem satietatem multus sanguis, aut spiritus ob defectum concoctionis parum defecatus, proindeque obscurus, & tetricus in cerebrum evadit, ipsumque degravat, atque accubatu suo terrificam illam movet imaginem.

VII. Ratio Epithaltem.

QUÆSTIO IV.

De Respiratione, Vita & Morte hominis.

In hac Quæstione examinabo Respirationem, Ætatem hominis, Vitam & Mortem, quia tamen res sunt parvi momenti, plurima per quæres expediam, quam laconicè.

I. Respiratio in quo consistat.

Respiratio, de qua hic, in duplici consistit motu, attractionis scilicet aëris ad cor per pulmonem, & asperam arteriam facta, quæ dicitur inspiratio; Et ejusdem aëris expulsionis, quæ dicitur expiratio; Inspiratio, seu attractio aëris fit hoc modo; dum aër ore à naribus attrahitur, elevatur Epiglottis, seu lingula, claudens ostium laryngis & liberum relinquit iter aëri per laryngem, & asperam arteriam, quæ in duas partes dividitur prope pulmones, deinde per eandem viam egreditur & fit expiratio; Pulmones autem in hoc se habent per modum folium, nam dum aër attrahitur elevantur, dum verò expiratur restringuntur. De principio hujus motus est quæstio; aliqui putant esse cor, alii ipsos pulmones, alii musculum illum simplicem & rotundum, qui separat cor, & pulmones à jecore & liene, quem diaphragma vocant, alii omnia ista. Existimo tamen primum principium motus esse ipsam calorem cordis ex novo sanguine generatum, qui calor diffunditur cum sanguine per arterias pulmonum, quæ ratione inflatur & attollitur thorax, in quem subingreditur aër, ut locum repleat, qui sua frigiditate calorem cordis & pulmonum retundit, & hæc ratione pulmones concidunt, aërem expellunt, ut patet in foliis, & quia novus semper advenit calor, ideò nova causatur inflatio, novaque respiratio. Et per hoc soluta est quæstio quomodo causetur tam difformis, & contrarius motus expansionis & contractionis, si enim asignetur solus pulmo, aut solum diaphragma principium hujus motus, qui est naturalis, difficulter solvetur hæc quæstio. Causa finalis respirationis est refrigeratio caloris cordis, ne animal in ejus excessu intereat.

Quæres primò: Cum causa finalis respirationis sit refrigeratio, & omnia viventia habeant spiras.

II. Non omnia viventia spiras.

habeant calorem innatum, qui humido radicali depascitur, an omne vivens debeat respirare? Respondeo negativè; licet enim omne vivens refrigerari debeat, non tamen respirare, nisi ubi multum calor excedit, hinc plantæ quia modicum calorem habent, non respirant, sed sufficit, quod aère & aquâ ambiente refrigerentur.

III.
Non omnia
animantia
respirant.

Quæres secundò: An omnibus animalibus competat respiratio? Respondeo, quod exanguibus animalibus, quæ parva sunt & pulmonibus carent, non competat, sicut nec piscibus, ut hîc docet Philosophus, nam si respirarent pisces, deberet intra aquam reperiri aër, quod est falsum, nec extra aquam morerentur, sicut nec terrestria in aqua suffocarentur. Refrigerantur ergò ab aqua ambiente per fistulas ad interiores partes penetrante; sunt tamen aliqui pisces pulmones habentes, qui respirant, ut delphini, balænæ, crocodili, ranæ, &c. quia tamen parum habent caloris, & pulmones habent ferè exangues & fungosos, idè à respiratione diu cessare possunt.

IV.
Prior est in-
spiratio.

Quæres tertio: Qui motus prior sit, an inspirationis, an expirationis? Respondeo cum Philosopho priorem esse inspirationem, sicut in morientibus posterior est exspiratio.

De Vita & Morte hæc nota: Vita à Philosopho describitur: quod sit permanens anima vegetatrix cum calore; quia tamen hæc particula cum calore difficultatem excitare posset, melius fortè describeretur, quod vita sit convictio Animæ cum corpore. Mors verò describitur: quod sit discessus Animæ à corpore.

V.
Ostomestres
non supervi-
vunt.

Quæres primò: Cur infantes nati septimo mense, nati supervivant, octomestres verò, quod experientia habetur, nunquam? Respondeo, quod Philo Judæus, & Aphrodisius referant in occultam vim numeri septenarii, quod omnes etiam approbant.

VI.
Infantibus
actiones na-
turales bonæ
sunt.

Quæres secundò: Cur infantibus actiones naturales validæ sint, non verò animales? Respondeo, eo quod operationes naturales fiant à colore, quo abundant infantes, animales verò à spiritibus sensitivis, qui in cerebro perficiuntur, suntque admodum modici illis.

VII.
Pueri sapien-
tes non diu-
vunt.

Quæres tertio: Cur pueri maturius prudentes, aut non vitales, aut seniores stupidi sint? Respondeo, eò quod habeant intempestivam cerebri siccitatem; hinc canit communis: *Odi pueros præcoci sapientiâ.*

VIII.
Qui magis
senescunt.

Quæres quartò: Cur, qui eminentiora loca Cælo incolunt, tardiùs senescunt? Respondeo cum Aristotele, quia senectus est putredo quædam, idè putrescit citò, quod quiescit, non quod movetur, moventur autem quodammodo flante vento.

IX.
Senes illibe-
rales.

Quæres quinto: Cur senes timidi, suspiciosi & illiberales sint? Respondeo timidos esse ob defectum caloris, qui generositatem

parit; suspiciosos esse dicit Aristoteles lib. 2. Rhet. 13. quoniam increduli; increduli verò, quoniam experti, Illiberales sunt, quia quam diutissimè adhuc vivere peroptant, & idcirco vitæ necessaria ægrè dimitunt.

Quæres sexto: Cur dentes citius frigeant, quàm caro? Respondeo Aristoteles, quia tenuibus meatibus, ut nervulis sunt infixi.

Quæres septimò: Cur calvescimus magis à temporibus? Respondeo, quia regio illa valde siccata est, hæc perhumida, à siccitate verò defluvium, à humore canities est.

Quæres octavo: Cur homo præ omnibus aliis animantibus citius senescat? Respondeo, quia cæteris pili sapius decidunt, ut equo & bovi, si verò non decidunt, brevis tamen eorum vita est.

Quæres nonò: Cur capilli detritius, quàm operi canescant? Respondeo, quia canities à putredine est, status autem putredinis nem prohibet, & operimentum flatum prohibet.

Quæres decimò: Cur ea, quæ pro magnitudine suorum corporum grandius esse habent, ut lepores, cervi, mures, alini, mulicæ, timidiora sint? Respondeo, quia exigua copia caloris, qui animositate auctor est in magno receptaculo exolefcit & infrigidescit.

Quæres undecimò: Cur quædam modum spiritus vitales in corde conficiunt, non etiam animales in eodem efformant? Respondeo, quia ut spiritus ad animales fractiones juvendas idonei sint, minus caloris habere debent, quàm in corde obtinent, idèque ad cerebrum deferuntur.

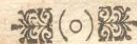
Quæres duodecimò: Cur timentes expallescant? Respondeo, quia Anima, ut vitæ consulat, sanguinem & spiritus cultodire gratiâ ad penitiora avocet.

Quæres tridecimò: Cur illis, quos subitus timor percellit, capilli horrent? Respondeo, quia frigiditas, quæ calori in viscera fugienti succedit spiracula cutis & capillos stringit, qui pressi, stricteque sursum eriguntur, similiter obtremis vox, quia formanda vocis instrumenta calore destituta præstare officium nequeunt.

Quæres ultimò: Cur vehementer irascentibus oculi rubescant? Respondeo, quia excitato ad cor fervore, sanguis tenuior in caput effertur & ad oculos, in quibus quia pellucidus sunt vapores sanguinei, facile apparent. Hæc de Animæ natura ad Animæ Conditoris & Creatoris Gloriam & Laudem, & ad Animæ meæ, cunctorumque Christianorum salutem dicta sufficiant.

Amen.

A. D. T. O. M. G.

META.